

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 25.5.2000
COM(2000) 318 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

eLearning – Να σκεφτούμε την εκπαίδευση του αύριο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
1. Ο ΕΠΕΙΓΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	5
2. ΟΙ ΦΙΛΟΔΟΞΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ.....	6
Στόχοι σχετικά με την υποδομή :.....	7
Στόχοι για την αύξηση του επιπέδου γνώσεων του πληθυσμού :.....	7
Στόχοι σχετικά με την προσαρμογή των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην κοινωνία που βασίζεται στη γνώση :.....	7
3. ELEARNING, ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΑΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ	
3.1. Προσπάθειες για μεγαλύτερο εξοπλισμό	8
3.2. Προσπάθειες για κατάρτιση σε όλα τα επίπεδα	9
3.3. Ανάπτυξη υψηλής ποιότητας υπηρεσιών και περιεχομένου πολυμέσων	9
3.4. Η ανάπτυξη των κέντρων απόκτησης γνώσεων και η δικτύωσή τους	10
4. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ.....	10
4.1. eLearning : η εφαρμογή από τα κράτη μέλη	10
4.2. eLearning, το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης.....	11
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....	15

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα**, στις 23 και 24 Μαρτίου 2000, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων, αφού διαπίστωσαν ότι «η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται ενώπιον μιας εξαιρετικής μεταλλαγής που οφείλεται στην παγκοσμιοποίηση και στις προκλήσεις μιας νέας οικονομίας που βασίζεται στη γνώση», έθεσαν ένα **σημαντικό στρατηγικό στόχο** για την Ένωση : « να γίνει, σε παγκόσμιο επίπεδο, η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης, που να είναι σε θέση να εξασφαλίσει αιεφόρο οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή ».

Η υλοποίηση αυτού του στόχου προϋποθέτει **την έντονη συμμετοχή όλων των παραγόντων που δραστηριοποιούνται** στη διαδικασία της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Αυτό αφορά σημαντικό αριθμό ατόμων : στην Ευρωπαϊκή Ένωση, από τα 117 εκ. ατόμων ηλικίας κάτω των 25 ετών, τα 81 εκ. φοιτούν στο σχολείο με 5 εκ. περίπου εκπαιδευτικούς στους οποίους προστίθενται πολλά εκατομμύρια ατόμων που παρακολουθούν μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης. Πράγματι, στο μέλλον, το επίπεδο οικονομικής και κοινωνικής απόδοσης των κοινωνιών θα καθορίζεται όλο και περισσότερο από τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες, οι οικονομικές και κοινωνικές δυνάμεις θα αξιοποιούν το δυναμικό αυτών των νέων τεχνολογιών, θα εξασφαλίζουν τη άριστη ενσωμάτωσή τους στην οικονομία και θα προωθούν την ανάπτυξη μιας κοινωνίας βασισμένη στη γνώση. Με αυτή την προοπτική, **η ένταξη των προσπαθειών για την εκπαίδευση και την κατάρτιση** στην Ευρωπαϊκή Ένωση -ώστε να εξασφαλιστεί η επιτυχία της ένταξης των ψηφιακών τεχνολογιών και να αξιοποιηθεί όλο το δυναμικό τους- αποτελεί **ουσιαστική προϋπόθεση για την επιτυχία** των στόχων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα.

Πρωταρχικός στόχος είναι να αξιοποιηθούν το ταχύτερο δυνατό οι ευκαιρίες που προσφέρει η νέα οικονομία και ιδίως το Internet. Για το σκοπό αυτό οι αρχηγοί των κρατών και κυβερνήσεων κάλεσαν το Συμβούλιο και την Επιτροπή να « ... καταρτίσουν πλήρες σχέδιο δράσης eEurope... χρησιμοποιώντας ανοικτή μέθοδο συντονισμού με βάση την αξιολόγηση των εθνικών πρωτοβουλιών, σε συνδυασμό με την πρόσφατη πρωτοβουλία eEurope της Επιτροπής και με την ανακοίνωσή της « Στρατηγική απασχόλησης στην κοινωνία των πληροφοριών».

Το σχέδιο δράσης eEurope, που αναπτύχθηκε κατά τον τρόπο αυτό, συνδέει ορισμένους στρατηγικούς **τομείς δράσης** μεταξύ τους και ορίζει για τον καθένα από αυτούς τις προκλήσεις και προτείνει λύσεις. Δύο από αυτούς τους τομείς δράσης, « Η ευρωπαϊκή νεολαία στην ψηφιακή εποχή » και « Ταχύτερο Διαδίκτυο για τους ερευνητές και τους σπουδαστές », αφορούν ειδικότερα την εκπαίδευση· οι άλλοι τρεις συνδέονται στενά με την επαγγελματική κατάρτιση και τη δια βίου εκπαίδευση.

Αυτό συμφωνεί απόλυτα με τη σημασία που αποδίδει το Συμβούλιο στην « εκπαίδευση και κατάρτιση για διαβίωση και εργασία στην κοινωνία της γνώσης ». Για αυτό τον βασικό τομέα του **ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου** ορίστηκε μια πλήρης σειρά στόχων και ζητήθηκε από το Συμβούλιο Υπουργών Παιδείας να πραγματοποιήσει γενική μελέτη σχετικά με τους **συγκεκριμένους μελλοντικούς στόχους των εκπαιδευτικών συστημάτων**, προωθώντας τους κοινούς προβληματισμούς και προτεραιότητες.

Η πρωτοβουλία eLearning εκπονήθηκε σε αυτό το πλαίσιο. Στόχος της πρωτοβουλίας eLearning δεν είναι να δημιουργήσει νέες ή παράλληλες διαδικασίες, ούτε να αντικαταστήσει άλλες πρωτοβουλίες. **Η πρωτοβουλία eLearning** συνθέτει τις διάφορες συνιστώσες των ενεργειών της πρωτοβουλίας **eEurope** καθώς και κατευθυντηρίων γραμμών στον τομέα της

απασχόλησης που ορίστηκαν στη **διαδικασία του Λουξεμβούργου** και σε άλλες κοινοτικές ενέργειες, όπως για παράδειγμα η έρευνα, ώστε να εξασφαλιστεί η συνολική **συνοχή** και η **αποτελεσματική** παρουσίασή τους στον **κόσμο της εκπαίδευσης**. Τέλος, η πρωτοβουλία eLearning θα αποτελέσει ένα σημαντικό στοιχείο στην προτεινόμενη από το Συμβούλιο **γενικής μελέτης** σχετικά με την επιτυχημένη ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών των πληροφοριών στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Η πρωτοβουλία eLearning, που προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αποσκοπεί στην κινητοποίηση των εκπαιδευτικών και πολιτιστικών κοινοτήτων, καθώς και των ευρωπαϊκών οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων, ώστε να επιταχυνθεί η εξέλιξη των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης και η μετάβαση της Ευρώπης στην κοινωνία της γνώσης.

Το πρώτο σημαντικό στάδιο αυτής της μετάβασης είναι η άρτια κατάρτιση των ευρωπαίων πολιτών στα νέα εργαλεία που επιτρέπουν την πρόσβαση στη γνώση και η **γενική ανάπτυξη μιας ψηφιακής μόρφωσης** -προσαρμοσμένης στις διάφορες συνθήκες εκμάθησης και στις ομάδες στόχους. Όπως οι βιομηχανικές κοινωνίες έθεσαν ως στόχο να εξασφαλίσουν ότι όλοι οι πολίτες αποκτούν τις αναγκαίες γνώσεις για να γνωρίζουν γραφή, ανάγνωση και αριθμητική, έτσι και η κοινωνία που βασίζεται στη γνώση συνεπάγεται ότι **κάθε πολίτης πρέπει να έχει "ψηφιακή μόρφωση"** και τις βασικές ικανότητες ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερη ισότητα ευκαιριών σε έναν κόσμο στον οποίο πολλαπλασιάζονται οι ψηφιακές λειτουργίες. Πρόκειται για απαραίτητη προϋπόθεση για να αποφευχθεί μια νέα κοινωνική διάσπαση και για να ενισχυθεί η συνοχή των κοινωνιών μας και η απασχολησιμότητα.

Το να τεθεί το **δυναμικό καινοτομίας** στην υπηρεσία των απαιτήσεων και της ποιότητας της δια βίου εκπαίδευσης, της εξέλιξης των παιδαγωγικών πρακτικών, αποτελεί σημαντική πρόκληση. Μπορεί να δημιουργηθεί ένα νέο περιβάλλον εκμάθησης που θα προωθεί την αυτονομία, την ευελιξία, το άνοιγμα των επιστημονικών κλάδων, τη διασύνδεση των κέντρων πολιτισμού και γνώσης και θα διευκολύνουν την πρόσβαση όλων των πολιτών στις πηγές της κοινωνίας της γνώσης. Για την ίδια την Ευρώπη, πρόκειται για μια **ιστορική ευκαιρία**: οι πολίτες της Ευρώπης θα μπορούν να αναπτύξουν την αμοιβαία γνώση των πολιτισμών τους, των γλωσσών τους, της πολιτιστικής κληρονομιάς τους, των δημιουργιών τους, για να εγκαινιάσουν νέες μορφές συνεργασίας στην εκπαίδευση και τον πολιτισμό, καθιστώντας κατά τον τρόπο αυτό περιεκτικότερο τον κοινό πολιτιστικό και εκπαιδευτικό τους χώρο.

Εάν επιδιώκεται πράγματι η προσαρμογή και ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, τότε πρέπει να εξαλειφθούν γρήγορα τα εμπόδια με **κατάλληλο συντονισμό**. Απαιτείται **επειγόντως να επικεντρώσουμε** όλες τις προσπάθειές μας, σε όλα τα επίπεδα, σε φιλόδοξες ενέργειες και στόχους.

Η υλοποίηση του νέου στρατηγικού στόχου τον οποίο όρισε για την Ένωση το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα, "*συνδυασμός ανταγωνιστικότητας και κοινωνικής συνοχής*", απαιτεί συνεπώς την εφαρμογή **σημαντικής στρατηγικής** στο πλαίσιο της οποίας ανατίθεται σημαντικός ρόλος στις **εκπαιδευτικές και πολιτιστικές κοινότητες**, κυρίως στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Κοινωνικής Πολιτικής που θα εγκριθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Νίκαια το Δεκέμβριο του 2000. Ο στόχος είναι, αφενός, να εξασφαλιστεί η πρόσβαση στις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών όλων εκείνων που παρακολουθούν πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης και, αφετέρου, να υπάρχει κατάρτιση για τη χρήση αυτών των τεχνολογιών, ιδιαίτερα "για εκμάθηση"· να προσφέρονται επίσης υψηλής ποιότητας ευρωπαϊκές υπηρεσίες και προϊόντα πολυμέσων και, τέλος, να ενθαρρυνθούν όλοι οι παράγοντες να κινητοποιηθούν για την υλοποίηση αυτών των στόχων.

1. Ο ΕΠΕΙΓΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ενώ σε ολόκληρο τον κόσμο τίθενται οι βάσεις μιας νέας οικονομίας και οι κοινωνίες εξελίσσονται σε κοινωνίες των πληροφοριών, η Ευρώπη - παρόλο που διαθέτει ένα από τα υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης των πολιτών και συστήματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης από τα καλύτερα στον κόσμο, καθώς και τις απαραίτητες επενδυτικές ικανότητες- παρουσιάζει **σημαντικές αδυναμίες και καθυστερήσεις** σε σχέση με τις ΗΠΑ σε ό,τι αφορά τη χρησιμοποίηση των νέων τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών. Αυτό αφορά κυρίως τέσσερις τομείς :

- **Έλλειψη εξοπλισμού και λογισμικού:** στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες παρατηρούνται ελλείψεις σε εξοπλισμό και λογισμικό. Αυτές οι ελλείψεις αφορούν τόσο τα σχολεία και τα πανεπιστήμια όσο και τα κέντρα τεχνικής κατάρτισης (δημόσια και ιδιωτικά) ή την κατάρτιση στην επιχείρηση (κυρίως στις ΜΜΕ). Στη σχολική εκπαίδευση π.χ. το ποσοστό εξοπλισμού των σχολείων στοιχειώδους εκπαίδευσης στην Ευρώπη ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό, με διαφορές όπως : 1 υπολογιστής για 400 μαθητές ή 1 υπολογιστής για 25 μαθητές.
- Στην Ευρώπη υπάρχει ανησυχητική **έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού** και κυρίως εκπαιδευτικών υπευθύνων κατάρτισης με άρτια γνώση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών. Σε 5 χρόνια μια θέση εργασίας στις 2 θα εξαρτάται από τις νέες τεχνολογίες. Η έλλειψη ειδικών για τις νέες τεχνολογίες αντιστοιχούσε σε 500.000 θέσεις εργασίας στην Ευρώπη το 1998. Αν δεν σταματήσει αυτή η τάση, θα ξεπεράσει αυτή το 1.600.000 το 2002.
- Το ποσοστό των εκπαιδευτικών με **πραγματικά προσόντα** στον τομέα των νέων τεχνολογιών που τους επιτρέπουν να τις ενσωματώσουν πλήρως στις παιδαγωγικές πρακτικές τους δεν είναι γνωστό με ακρίβεια σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά αυτοί οι εκπαιδευτικοί εξακολουθούν να είναι μια πολύ μικρή μειονότητα, ακόμη και στις πιο ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης.
- Η Ευρώπη παράγει ένα **πολύ μικρό μέρος του εκπαιδευτικού λογισμικού, των εκπαιδευτικών προϊόντων και υπηρεσιών πολυμέσων** που είναι διαθέσιμα για την επαγγελματική κατάρτιση και την εκπαίδευση. Σε μια παγκόσμια αγορά που εκτιμάται¹ σε περισσότερα από 2 δισ. \$ το 2000, περίπου το 80% των πηγών σε απευθείας σύνδεση προέρχονται σήμερα από τις ΗΠΑ². Η ευρωπαϊκή βιομηχανία εκπαιδευτικών πολυμέσων παρουσιάζει ανεπάρκεια κεφαλαίων, λόγω του μεγάλου αριθμού των πολύ μικρών επιχειρήσεων και οι σχέσεις μεταξύ των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης και αυτής της βιομηχανίας είναι ανεπαρκής για να δημιουργηθούν βιώσιμες υπηρεσίες που να ανταποκρίνονται πραγματικά στις ανάγκες της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης.
- **Η ανάπτυξη κατάλληλου λογισμικού, περιεχομένου και υπηρεσιών, προσαρμοσμένων** στις ανάγκες της ευρωπαϊκής κοινωνίας και σε επαρκή αριθμό, **αποτελεί σημαντική πρόκληση για την Ευρώπη.** Μπορεί να αναπτυχθεί στην Ευρώπη μια κοινωνία της γνώσης εάν είναι αυτή ανίκανη να προσφέρει στους

---

¹ Πηγή : IDC (International Data Corporation).

² Πηγή : Observatoire des ressources pour la formation.

πολίτες της και στους πολιτικούς και οικονομικούς παράγοντές της το περιεχόμενο αυτής της γνώσης;

- **Το υψηλό κόστος των τηλεπικοινωνιών στην Ευρώπη** είναι εμπόδιο στην εντατική χρήση του Internet και στην ανάπτυξη της ψηφιακής μόρφωσης. Όλες οι πρωτοβουλίες που θα αναληφθούν για να μειωθεί αυτό το κόστος στην Ευρώπη, κυρίως για τα κέντρα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης -όπως έγινε στις ΗΠΑ- θα επηρεάσουν αποφασιστικά την ταχύτητα της μετάβασης στην κοινωνία της γνώσης.

Αυτές οι διαπιστώσεις αποδεικνύουν ότι είναι επείγουσα η κινητοποίηση σε όλα τα επίπεδα στους τομείς της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης και της έρευνας, καθώς και η σύνδεση των πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις πολιτικές έρευνας.

2. ΟΙ ΦΙΛΟΔΟΞΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Για να δοθεί η δυνατότητα στην Ευρώπη να καλύψει τις καθυστερήσεις της, να επωφεληθεί των ευκαιριών που προσφέρουν οι νέες ψηφιακές τεχνολογίες και να αποκομίσει όλα τα οφέλη σε ό,τι αφορά την αύξηση του επιπέδου των γνώσεων των πολιτών της και την ενίσχυση της οικονομικής ανταγωνιστικότητάς της και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, **το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα :**

- έθεσε φιλόδοξους στόχους για την ανάπτυξη των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, μέρος των οποίων περιέχεται ήδη στις κατευθυντήριες γραμμές της διαδικασίας του Λουξεμβούργου και στο σχέδιο δράσης eEurope.
- ζήτησε από το Συμβούλιο Υπουργών Παιδείας να ξεκινήσουν γενική μελέτη σχετικά με τους συγκεκριμένους μελλοντικούς στόχους των εκπαιδευτικών συστημάτων, με άξονα τους κοινούς προβληματισμούς και προτεραιότητες και να υποβάλει πληρέστερη έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την άνοιξη του 2001.
- κάλεσε επίσης το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκπονήσουν ένα συνολικό σχέδιο δράσης eEurope, το οποίο θα υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο του 2000, εφαρμόζοντας ανοικτή μέθοδο συντονισμού βασισμένη στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των εθνικών πρωτοβουλιών.

Προκειμένου να ενισχυθεί η συνέργια σε όλα τα επίπεδα, στόχος της πρωτοβουλίας ειδικά για την εκπαίδευση και την κατάρτιση είναι να εφαρμοστούν τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα και κατευθυντήριες γραμμές για την πολιτική απασχόλησης καθώς και να συγκεκριμενοποιηθεί και να συμπληρωθεί το γενικό σχέδιο δράσης eEurope.

Θα δώσει τη δυνατότητα να εξασφαλιστεί η γενική συνοχή των ενεργειών που αναλαμβάνονται σε αυτούς τους τομείς και να κινητοποιηθεί το σύνολο των ενδιαφερόμενων παραγόντων για την επίτευξη των φιλόδοξων στόχων. Θα επιτρέψει επίσης να κινητοποιηθεί η έρευνα για να προσδιοριστούν καλύτερα οι στόχοι των ενεργειών στον τομέα της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ευθυγραμμίζεται επίσης με το ψήφισμα³ σχετικά με τα

---

³ ΕΕ C 195 της 6.7. 1996, σ. 8. Αυτό το ψήφισμα συνέβαλε στο να εκφραστεί μια πρώτη συνειδητοποίηση των ευκαιριών και των κινδύνων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και να διαγραφεί το πλαίσιο μιας κοινής πολιτικής. Παρά τις σημαντικές προόδους που επιτεύχθηκαν κατά την περίοδο 1996-1999, οι προκλήσεις που εξακολουθούν να υπάρχουν είναι πολλαπλές, όπως τονίζεται εκτενώς στην έκθεση

εκπαιδευτικά λογισμικά πολυμέσων στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, το οποίο ενέκρινε το Συμβούλιο στις 6 Μαΐου 1996, ύστερα από πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στόχοι σχετικά με την υποδομή :

- να έχουν εξοπλιστεί έως το τέλος του 2001 όλα τα σχολεία της Ένωσης με μια πρόσβαση στο Internet ,
- να προωθηθεί η δημιουργία, έως το τέλος του 2001, διευρωπαϊκού δικτύου πολύ υψηλής ταχύτητας που θα συνδέει τα ερευνητικά ινστιτούτα, τα πανεπιστήμια, τις επιστημονικές βιβλιοθήκες και, σταδιακά, τα σχολεία,
- να εξασφαλιστεί έως το τέλος του 2002 ότι όλοι οι μαθητές θα έχουν ταχεία πρόσβαση στο Internet και στα πολυμέσα στις αίθουσες διδασκαλίας.

Στόχοι για την αύξηση του επιπέδου γνώσεων του πληθυσμού :

- να αυξάνεται κάθε χρόνο ουσιαστικά η επένδυση ανά κάτοικο σε ανθρώπινο δυναμικό,
- να δίνονται σε όλους τους πολίτες τα απαραίτητα προσόντα για να ζουν και να εργάζονται στην κοινωνία των πληροφοριών,
- να δίνεται η δυνατότητα σε ολόκληρο τον πληθυσμό να έχει πρόσβαση στην ψηφιακή μόρφωση..

Στόχοι σχετικά με την προσαρμογή των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην κοινωνία που βασίζεται στη γνώση :

- να επιμορφωθεί έως το τέλος του 2002 επαρκής αριθμός εκπαιδευτικών για τη χρήση του Internet και των πολυμέσων,
- να εξασφαλιστεί ότι τα σχολεία και τα κέντρα κατάρτισης θα γίνουν κέντρα πολλαπλών δραστηριοτήτων για την απόκτηση γνώσεων, προσιτά σε όλους, με τη βοήθεια των καταλληλότερων μεθόδων, λαμβάνοντας υπόψη τη μεγάλη ποικιλία ομάδων στόχων,
- να οριστεί ευρωπαϊκό πλαίσιο που θα καθορίζει τα νέα βασικά προσόντα που πρέπει να είναι δυνατό να αποκτηθούν για τη δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση: τεχνολογίες των πληροφοριών, ξένες γλώσσες, τεχνική μόρφωση, κυρίως τη δημιουργία ευρωπαϊκού διπλώματος βασικών προσόντων στις τεχνολογίες των πληροφοριών με αποκεντρωμένες διαδικασίες χορήγησής του,
- να προσδιοριστούν έως το τέλος του 2002 τα μέσα που θα επιτρέψουν να ενθαρρυνθεί η κινητικότητα των σπουδαστών, των εκπαιδευτικών, των υπευθύνων κατάρτισης και των ερευνητών, μέσω της άριστης αξιοποίησης των κοινοτικών προγραμμάτων, της εξάλειψης των εμποδίων και της αυξημένης διαφάνειας σε ό,τι αφορά την αναγνώριση των ειδικοτήτων και των περιόδων σπουδών και κατάρτισης,

---

"Να σκεφτούμε την εκπαίδευση του αύριο -να προωθήσουμε την καινοτομία με τις νέες τεχνολογίες" – COM (2000) 23 τελικό – και στην ανακοίνωση "Στρατηγικές για τις θέσεις εργασίας στην κοινωνία της πληροφορίας" – COM (2000) 48 τελικό.

- να αποφευχθεί η συνεχής διεύρυνση του χάσματος μεταξύ εκείνων που έχουν πρόσβαση στις νέες γνώσεις και εκείνων που έχουν αποκλειστεί, καθορίζοντας τις ενέργειες προτεραιότητας για ορισμένες ομάδες στόχους (μειονότητες, ηλικιωμένοι, άτομα με ειδικές ανάγκες, άτομα με χαμηλό επίπεδο ειδίκευσης) και των γυναικών,
- να δοθεί σε όλους τους μαθητές σφαιρική "ψηφιακή μόρφωση" έως το τέλος του 2003.

Στόχος της πρωτοβουλίας eLearning θα είναι επίσης να συμβάλει στην εξάλειψη του χάσματος μεταξύ εκείνων που έχουν πρόσβαση στις νέες γνώσεις και εκείνων που έχουν αποκλειστεί, προωθώντας σταθερά την παροχή πλήρους βασικής εκπαίδευσης σε όλους τους πολίτες.

3. ELEARNING, ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΑΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Η πρωτοβουλία eLearning, την οποία προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την υλοποίηση των στόχων που όρισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα, αποσκοπεί στην κινητοποίηση του κόσμου της εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών παραγόντων, ώστε να μπορέσει η Ευρώπη να καλύψει την καθυστέρησή της και να επιταχύνει τη διαμόρφωση της κοινωνίας της γνώσης.

Η πρωτοβουλία eLearning ευνοεί την ενίσχυση της **εταιρικής σχέσης μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα**, μεταξύ των παραγόντων της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης και του πολιτισμού, καθώς και εκείνων της βιομηχανίας περιεχομένου. Κατά την εφαρμογή των 4 αξόνων δράσης θα αποδοθεί εξάλλου ιδιαίτερη προσοχή στη συνεργασία με τους οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες και κυρίως με τους κοινωνικούς εταίρους.

Η πρωτοβουλία eLearning βασίζεται σε 4 κύριους άξονες :

3.1. Προσπάθειες για μεγαλύτερο εξοπλισμό

Η προσπάθεια αυτή θα αφορά τον εξοπλισμό σε υπολογιστές πολυμέσων για τη σύνδεση και τη βελτίωση της πρόσβασης στα ψηφιακά δίκτυα των διαφόρων τρόπων εκπαίδευσης, κατάρτισης και απόκτησης γνώσης. Έχοντας θέσει ως στόχους εκείνους που ορίστηκαν στη Λισσαβόνα, η πρωτοβουλία eLearning υπογραμμίζει ότι είναι αναγκαία τα υψηλά πρότυπα για την ποιότητα των υποδομών, τόσο από την άποψη της πρόσβασης στα εξωτερικά δίκτυα όσο και στα τοπικά ή στα εσωτερικά δίκτυα. Σε ό,τι αφορά τα σχολεία, η αναλογία εξοπλισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να είναι από 5 έως 10 χρήστες ανά υπολογιστή πολυμέσων έως το 2004. Σε ό,τι αφορά την επαγγελματική κατάρτιση, είναι σημαντικό να βελτιωθεί η πρόσβαση των κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης και των επιχειρήσεων, κυρίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, στις υποδομές.

Πρέπει να υπάρχουν δομές εκμάθησης προσαρμοσμένες στις ανάγκες όλων των επιπέδων διαβίου εκπαίδευσης και κατάρτισης. Πρέπει συνεπώς να προβλεφθεί επίσης η πρόσβαση σε άλλους χώρους εκμάθησης: βιβλιοθήκες, πολιτιστικά κέντρα, μουσεία κλπ. Πρόσβαση σε υποδομές υψηλής ποιότητας πρέπει να έχουν οι ενώσεις που έχουν αναλάβει την ανεπίσημη εκπαίδευση και κατάρτιση: για παράδειγμα, κοινωνικές ενώσεις και εταιρικές σχέσεις.

Ο σχεδιασμός των υποδομών πρέπει να προβλέπει ποσό δαπανών για λογισμικά, προϊόντα πολυμέσων και υπηρεσίες -κυρίως για την κατάρτιση, όπως και δαπάνες εξοπλισμού.

3.2. Προσπάθειες για κατάρτιση σε όλα τα επίπεδα

Η πρωτοβουλία eLearning περιλαμβάνει τους στόχους που ορίστηκαν στη Λισσαβόνα τονίζοντας την παιδαγωγική φύση των απαιτούμενα προσόντα των πτυχών που συνδέονται με την ανάπτυξη και τη χρήση των νέων τεχνολογιών στη διαδικασία εκμάθησης. Πράγματι, οι πιο ανεπτυγμένες δοκιμαστικές ενέργειες φανερώνουν ότι η τεχνολογία θα έχει αντίκτυπο στην οργάνωση και στις μεθόδους, στη δομή και στο περιεχόμενο των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και θα δημιουργήσει νέο περιβάλλον εκμάθησης. Για το λόγο αυτό η χρήση των νέων τεχνολογιών πρέπει να συνδεθεί με την παιδαγωγική πρακτική. Εξάλλου η χρήση αυτών των νέων τεχνολογιών πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στους διάφορους επιστημονικούς κλάδους και να ευνοεί τη διεπιστημονικότητα.

Η πρωτοβουλία eLearning πρέπει να επιδιώξει να διασαφηνίσει τα καινοτόμα εκπαιδευτικά πρότυπα: οι νέες τεχνολογίες επιτρέπουν κυρίως να δημιουργηθούν νέοι τύποι σχέσεων μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών.

Οι προσπάθειες σε ό,τι αφορά την κατάρτιση πρέπει να αφορούν επίσης την ανάπτυξη των προσόντων που απαιτούνται για τη χρήση των νέων τεχνολογιών. Πρέπει να καταστεί αναπόσπαστο μέρος της αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης κάθε καθηγητή και επιμορφωτή. Σε ό,τι αφορά τη συνεχιζόμενη κατάρτιση, αναπτύσσεται η συνδυασμένη χρήση φάσεων αυτόνομης και με απευθείας σύνδεση εκμάθησης με φάσεις ομαδικής εργασίας.

Στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης είναι αναγκαίο να γίνει διεξοδικότερη η ανάλυση των ειδικεύσεων και προσόντων που απαιτούνται για την άσκηση των καθηκόντων της κατάρτισης στη βιομηχανία και τις υπηρεσίες που απευθύνονται σε μαθητευόμενους και εργαζομένους στο πλαίσιο της δια βίου εκπαίδευσης.

Με την προοπτική αυτή θα προταθεί ορισμός των **βασικών προσόντων** που πρέπει να είναι δυνατό να αποκτηθούν με τη δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και τα ειδικά προσόντα για τα νέα επαγγελματικά χαρακτηριστικά.

3.3. Ανάπτυξη υψηλής ποιότητας υπηρεσιών και περιεχομένου πολυμέσων

Η επιτυχημένη ενσωμάτωση των τεχνολογιών των πληροφοριών στην εκπαίδευση και την κατάρτιση προϋποθέτει την ύπαρξη κατάλληλων και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών και περιεχομένου. Πρέπει, αφενός, να ενισχυθεί η ευρωπαϊκή βιομηχανία παιδαγωγικών πολυμέσων που παρουσιάζει ανεπάρκεια κεφαλαίων και έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού και, αφετέρου, να δημιουργηθούν στενότερες σχέσεις μεταξύ αυτής της βιομηχανίας και των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Πρέπει επίσης να αναπτυχθεί και να αναζωογονηθεί η ευρωπαϊκή αγορά περιεχομένου και υπηρεσιών που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των εκπαιδευτικών και πολιτιστικών κοινοτήτων και των πολιτών. Η συμμετοχή της βιομηχανίας σε αυτό τον τομέα είναι πολύ ουσιαστική.

Στο νέο περιβάλλον εκμάθησης οι μαθητές και γενικότερα οι πολίτες θα έχουν πρόσβαση σε μεγάλη ποικιλία περιεχομένου και υπηρεσιών που μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες τους σε ό,τι αφορά την κατάρτιση και τον πολιτισμό. Με την προοπτική αυτή θα τίθενται όλο και περισσότερο θέματα ποιότητας, αξιοπιστίας και χρησιμότητας, καθώς και αναγνώρισης αυτού του περιεχομένου. Ο ορισμός κριτηρίων ποιότητας, τρόπων αξιολόγησης και ακαδημαϊκής ή επαγγελματικής αναγνώρισης του περιεχομένου και των επιπέδων κατάρτισης που προτείνονται, θα καταστούν αναγκαία για την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού και του μαθητή στο νέο περιβάλλον εκμάθησης.

Η ανάπτυξη των νέων **υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού**. Οι εφαρμογές των νέων τεχνολογιών στην κατάρτιση ανοίγουν πολλαπλές δυνατότητες πρόσβασης στη γνώση με αποτέλεσμα να καθίσταται πολυπλοκότερη η προσφορά κατάρτισης. Έως το τέλος του 2002 η ικανότητα των υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού θα αυξηθεί σημαντικά, ώστε να δίνεται η δυνατότητα σε κάθε πολίτη να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης στις νέες τεχνολογίες, καθώς και σχετικά με τα προσόντα και τις ειδικεύσεις που ζητούνται στην αγορά εργασίας, ώστε να μπορεί να προσανατολίσει ή να αναπροσανατολίσει την κατάρτιση και τη σταδιοδρομία του.

3.4. Η ανάπτυξη των κέντρων απόκτησης γνώσεων και η δικτύωσή τους

Οι τεχνολογίες των πληροφοριών θα καταστήσουν δυνατή τη χωρίς προηγούμενο ένταση των ανταλλαγών και των συνεργασιών στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού χώρου της εκπαίδευσης και του πολιτισμού. Αυτό προϋποθέτει, όπως εύχεται το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα, τη μεταμόρφωση των κέντρων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε **πολλαπλών δραστηριοτήτων κέντρα απόκτησης γνώσεων** στα οποία θα έχουν πρόσβαση όλοι και προφανώς τον εξοπλισμό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών τους.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών πολυάριθμα σχολεία και πανεπιστήμια άρχισαν να οικοδομούν το νέο εικονικό περιβάλλον εκμάθησης και διδασκαλίας. Αυτοί οι εικονικοί χώροι και πανεπιστημιούπολεις έδωσαν τη δυνατότητα να δικτυωθούν όλο και περισσότεροι εκπαιδευτικοί, μαθητές και επόπτες σπουδών. Η πρωτοβουλία eLearning θα επιτρέψει να βελτιωθεί αυτή η τάση και να ενθαρρυνθεί -με σεβασμό της πολιτισμικής και γλωσσικής ποικιλίας- **η διασύνδεση των εικονικών χώρων και πανεπιστημιούπολεων, η δικτύωση των πανεπιστημίων, σχολείων, κέντρων κατάρτισης και των κέντρων πολιτισμικών πόρων**. Αυτή η δικτύωση θα προωθήσει την ανάπτυξη ανταλλαγών εμπειριών, ορθών εκπαιδευτικών πρακτικών και πρακτικών κατάρτισης, καθώς και εκπαίδευσης και κατάρτισης από απόσταση.

4. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η εφαρμογή της πρωτοβουλίας **eLearning** θα γίνει σύμφωνα με τη μέθοδο που προτείνει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα, που είναι ανοικτή συντονισμού, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, επιτρέπει τη διάδοση των καλύτερων πρακτικών και εξασφαλίζει μεγαλύτερη σύγκλιση σε ό,τι αφορά τους στόχους που επιλέγονται. Αυτή η μέθοδος δεσμεύει τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβουν μέτρα που υπάγονται στις αρμοδιότητές τους και τα οποία θα επιτρέψουν να επιτευχθούν οι στόχοι που ορίστηκαν.

Στόχος της πρωτοβουλίας δεν είναι να δημιουργηθούν νέες διαδικασίες αλλά να εφαρμοστεί η ισχύουσα διαδικασία του Λουξεμβούργου, συμβάλλοντας στον εμπλουτισμό και την ανάπτυξη της στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

4.1. eLearning : η εφαρμογή από τα κράτη μέλη

Εκτός από τους στόχους και τις προτεραιότητες, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε και ακριβείς και σύντομες προθεσμίες. Η εφαρμογή επιβάλλει ταχεία υλοποίηση από τα κράτη μέλη, που απαιτεί σταθερή πολιτική δέσμευση εκ μέρους τους και ευρεία αποδοχή από όλους τους ενδιαφερόμενους παράγοντες.

Οι υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε στενή συνεργασία με την επιτροπή εκπαίδευσης του Συμβουλίου, θα μελετήσουν ένα **πλαίσιο παρακολούθησης** των ενεργειών που

αναλαμβάνονται. Έτσι, σύμφωνα με τα συμπεράσματα της Λισσαβόνας, θα **αναλυθούν οι ενέργειες** της πολιτικής για την εκπαίδευση και την κατάρτιση και θα εκτιμηθεί :

- η πρόοδος που θα σημειωθεί σε ό,τι αφορά την υλοποίηση των στόχων·
- η αποτελεσματικότητα των μέτρων και πολιτικών που εφαρμόζονται·
- η διάδοση των ορθών πρακτικών και ο εμπλουτισμός των κοινών ιδεών.

Ο έλεγχος θα γίνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο με τη βοήθεια δεικτών που θα καθοριστούν στο πλαίσιο της διαδικασίας του Λουξεμβούργου και του σχεδίου δράσης eEurope.

Συμπληρωματικά και με σκοπό να δοθεί η δυνατότητα στους εμπειρογνώμονες του τομέα να αναλύσουν με ακρίβεια και σε βάθος τις εξελίξεις, θα δημιουργηθούν μηχανισμοί παρατήρησης. Σε αυτό το πλαίσιο θα προταθούν -ανάλογα με τους στόχους που αποφασίστηκαν- στόχοι βάσει εκείνων που ορίστηκαν ήδη στα κράτη μέλη και στις κυριότερες χώρες, κυρίως τις ΗΠΑ και της Ιαπωνίας, που θα αφορούν τους 4 άξονες δράσης της πρωτοβουλίας eLearning : υποδομές, κατάρτιση, περιεχόμενο, υπηρεσίες και δικτύωση. Θα συμφωνούν με τους δείκτες που ορίστηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας του Λουξεμβούργου που είναι υπό αναθεώρηση.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υποβάλει περιοδικά **ενδιάμεσες εκθέσεις eLearning** στο Συμβούλιο Υπουργών Παιδείας.

Η πρωτοβουλία eLearning θα συμβάλει στην **τροποποίηση των κατευθυντηρίων γραμμών για την απασχόληση** που θα προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το φθινόπωρο του 2000 στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης της διαδικασίας του Λουξεμβούργου. Έτσι, προβλέπεται να προταθεί ειδική κατευθυντήρια γραμμή σχετικά με την πρωτοβουλία eLearning, καθορίζοντας πιο συγκεκριμένους στόχους στο δεύτερο μέρος της κατευθυντήριας γραμμής αριθ. 8 για το 2000. Αυτό θα επιτρέψει να βελτιωθεί η απασχολησιμότητα και η ικανότητα προσαρμογής της αγοράς εργασίας, να ενισχυθεί η δια βίου εκπαίδευση και να οριστούν κατάλληλα κριτήρια αξιολόγησης.

Η πρωτοβουλία eLearning ευνοεί την επιτάχυνση της προσαρμογής, από τις αρμόδιες αρχές εποπτείας, των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και να δοθεί η δυνατότητα σε όλους τους μαθητές, σπουδαστές, εκπαιδευτικούς, υπευθύνους επιμόρφωσης και όσους παρακολουθούν μαθήματα κατάρτισης, να αποκτήσουν πραγματική ψηφιακή μόρφωση.

Η συμβολή των κρατών μελών στην επίτευξη των στόχων της πρωτοβουλίας eLearning, με αποφυγή της επικάλυψης των εργασιών και των εκθέσεων, αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για αποτελεσματική εκτίμηση της προόδου κάθε κράτους μέλους κατά την εφαρμογή των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα, που υιοθέτησε η πρωτοβουλία.

4.2. eLearning, το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης

Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι να υποστηρίζει τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή της πρωτοβουλίας eLearning και να συντονίζει και να ενισχύει τις προσπάθειές τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τον Οκτώβριο του 2000 θα παρουσιαστεί σε ένα έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το σύνολο των ενεργειών σε κοινοτικό επίπεδο που προβλέπονται για να υποστηριχθεί η υλοποίηση της πρωτοβουλίας eLearning. Η πρωτοβουλία eLearning πρέπει να εντάσσεται στο πλαίσιο ευρωπαϊκού προγράμματος

κοινοτικής πολιτικής που θα εγκριθεί κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Νίκαια το Δεκέμβριο του 2000.

Για να υποστηριχθούν οι ενέργειες που υλοποιούνται σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συμφωνία με τα κράτη μέλη, θα χρησιμοποιήσει τα κοινοτικά μέσα και προγράμματα για να υλοποιηθούν οι κοινοί στόχοι. Αυτή η κινητοποίηση θα κινηθεί προς τρεις κατευθύνσεις :

- τα κράτη μέλη θα ενθαρρυνθούν να χρησιμοποιήσουν τα κονδύλια των **διαρθρωτικών ταμείων** για να υποστηρίξουν τις προσπάθειες της πρωτοβουλίας eLearning, ιδίως για τον εξοπλισμό και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και των υπευθύνων κατάρτισης και για τη δημιουργία τοπικών κέντρων απόκτησης γνώσεων πολλαπλών δραστηριοτήτων, τα οποία θα είναι προσιτά σε όλους.
- συμβολή των **κοινοτικών προγραμμάτων** στους τομείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και της κατάρτισης (ΣΩΚΡΑΤΗΣ, Leonardo da Vinci, Πολιτισμός 2000), για την ανάπτυξη καινοτόμου περιεχόμενου, μεθόδων και παιδαγωγικών πρακτικών, τη δικτύωση καθώς και την αύξηση της οικονομικής κινητικότητας.
- συμβολή των ερευνητικών προγραμμάτων τόσο στον τεχνολογικό τομέα με το πρόγραμμα IST (Information Society Technologies) όσο και στον τομέα της κοινωνικοοικονομικής έρευνας που ολοκληρώθηκε με το πρόγραμμα TSER (Targeted Socio-economic research). Πρέπει κυρίως να ληφθούν υπόψη οι ειδικές συνεισφορές των προγραμμάτων IST και TEN-Telecom, σκοπό των οποίων - στο ευρύτερο πλαίσιο της πρωτοβουλίας eEurope - είναι να « οδηγήσουν τη νεολαία στην ψηφιακή εποχή » και να προωθήσουν « ταχεία πρόσβαση στο Internet για τους ερευνητές και τους σπουδαστές ».
- συμβολή των προγραμμάτων διεθνούς συνεργασίας που περιλαμβάνουν τμήμα που αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση, όπως, π.χ. οι πρωτοβουλίες που αφορούν τις υποψήφιες χώρες, το πρόγραμμα MEDA για την περιοχή της Μεσογείου ή την πρωτοβουλία EUMEDIS που αφορά το ξεκίνημα δοκιμαστικών σχεδίων στον εν λόγω τομέα.
- συμβολή των **χρηματοδοτικών οργανισμών της Κοινότητας** (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων) για να ενισχυθεί η ευρωπαϊκή βιομηχανία περιεχομένου πολυμέσων στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Ιδιαίτερη προσοχή θα αποδοθεί :

- στην **αναγνώριση των προσόντων** και των περιόδων σπουδών και κατάρτισης, ενισχύοντας τα χρησιμοποιούμενα μέσα, όπως ECTS (European Credits Transfer System), το φόρουμ σχετικά με τα προσόντα, Europass, ECDL (European Computer Driving Licence), βάσει σχεδίων που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο των προγραμμάτων ΣΩΚΡΑΤΗΣ και Leonardo da Vinci.
- στην **εκμάθηση γλωσσών**. Το σχέδιο « Linguanet Europa » π.χ. επιτρέπει να δημιουργηθεί εικονικό κέντρο γλωσσικών πόρων για τους καθηγητές ξένων γλωσσών και για το ευρύ κοινό.
- στην **εκπαίδευση σχετικά με την επικοινωνία και τα ΜΜΕ**. Τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται σε αυτό τον τομέα για την ανάπτυξη παιδαγωγικών πόρων πρέπει

να αξιοποιηθούν και να μελετηθούν καλύτερα, ώστε να αναπτυχθούν κριτικές και υπεύθυνες προσεγγίσεις των ΜΜΕ και των εργαλείων επικοινωνίας·

- στην προτεραιότητα που δίνεται στην ανάπτυξη της κινητικότητας των εκπαιδευτικών, σπουδαστών υπεύθυνων επιμόρφωσης και ερευνητών και στο πλαίσιο επίσης των συζητήσεων στον « Ευρωπαϊκό χώρο έρευνας »·
- στην ανάπτυξη **εικονικής κινητικότητας** –μαθήματα από απόσταση, μέσω των προγραμμάτων ΣΩΚΡΑΤΗΣ και Leonardo da Vinci– για να συμπληρωθεί και να διευρυνθεί η φυσική κινητικότητα.

Γενικά, η πρωτοβουλία eLearning θα αξιοποιήσει και θα αυξήσει το δυναμικό των ευρωπαϊκών προγραμμάτων μέσω του καθορισμού, της δοκιμασίας και της επιβεβαίωσης των **εικονικών χώρων ΣΩΚΡΑΤΗΣ** (Comenius, Erasmus, Minerva, Lingua, Grundtvig), Νεολαία και Leonardo da Vinci στο Internet. Με τον τρόπο αυτό όλοι οι σπουδάζοντες, εκπαιδευτικοί, υπεύθυνοι επιμόρφωσης, επιχειρηματίες, μπορούν να βρουν συνομιλητές και να έχουν πρόσβαση στις περιγραφές σχεδίων, συνθέσεις, υλικό, βάσει των οποίων θα μπορούν να αναπτύξουν τη δική τους τεχνογνωσία.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αναπτύξει σε κοινοτικό επίπεδο ειδικές ενέργειες οι οποίες, με τη συμμετοχή των παραγόντων από τον τομέα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και του πολιτισμού, θα μπορέσουν να τροφοδοτήσουν τη μελέτη και τις ενέργειες σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο. Αυτό αφορά κυρίως :

- την **ενίσχυση της συνεργασίας που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του δικτύου EUN⁴** (The European Schoolnet), στο οποίο συμμετέχουν 20 υπουργεία παιδείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των χωρών του ΕΟΧ και των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και το οποίο επιδιώκει την επίτευξη δύο κύριων στόχων :
  - τη δημιουργία μιας εικονικής και πολύγλωσσης ευρωπαϊκής πανεπιστημιούπολης για την εκμάθηση και τη συνεργασία μεταξύ των σχολικών ιδρυμάτων, που θα αποτελέσει την είσοδο στα εθνικά και περιφερειακά εκπαιδευτικά δίκτυα και στα κέντρα παιδαγωγικών πόρων που συμμετέχουν σε αυτά·
  - την ανάπτυξη ευρωπαϊκού δικτύου για την καινοτομία και την ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα των τεχνολογιών των πληροφοριών.
- την ενθάρρυνση της **δημιουργίας ευρωπαϊκών πυλώνων** όπου θα συνενώνονται ενιαίες εκπαιδευτικές κοινότητες. Ένα τέτοιο κίνημα μπορεί να προωθηθεί στο πλαίσιο του σχεδίου "The Gateway" στο Internet, σκοπός του οποίου είναι να προωθήσει εύκολη πρόσβαση σε έναν ευρωπαϊκό εικονικό χώρο εκπαίδευσης και κατάρτισης·
- τη δημιουργία **γενικού πλαισίου μελέτης** σχετικά με υπό εξέλιξη καινοτομίες που περιλαμβάνουν την συγκρότηση ομάδας υψηλού επιπέδου αποτελούμενης από τους μεγαλύτερους στοχαστές του εκπαιδευτικού κόσμου και του οικονομικού κόσμου με σκοπό "Να σκεφτούμε την εκπαίδευση και την κατάρτιση του αύριο".

---

⁴ <http://www.eun.org>.

- τη δημιουργία μηχανισμών **παρακολούθησης** που θα περιλαμβάνουν την ανάπτυξη μελλοντικών σεναρίων, με σκοπό να καταστούν σαφείς στους υπευθύνους λήψης αποφάσεων οι πιθανές επιλογές και να καθοδηγηθεί η στρατηγική μελέτη τους, καθώς και η διατύπωση συνθέσεων και συμπερασμάτων σχετικά με το επιτόπου έργο και σχετικά με τη φάση των δοκιμαστικών σχεδίων που πραγματοποιούνται σε κοινοτικό επίπεδο, στο επίπεδο των κρατών μελών, στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της έρευνας·
- τη δημιουργία δικτύου **κατάρτισης για τους υπευθύνους κατάρτισης**, ειδικών στον τομέα της χρησιμοποίησης των τεχνολογιών στην εκπαίδευση, ώστε να εκπαιδεύονται οι υπεύθυνοι κατάρτισης για να ανταποκρίνονται στις σημερινές και μελλοντικές εκπαιδευτικές ανάγκες : τόσο σε ό,τι αφορά την έλλειψη τεχνικών προσόντων όσο τη χρησιμοποίηση κατάλληλων εργαλείων, τεχνολογιών και παιδαγωγικών μεθόδων για τις άλλες εκπαιδευτικές ανάγκες και για "να μαθαίνει κανείς να μαθαίνει". ένα τέτοιο δίκτυο πρέπει να ενσωματώνει την επιμόρφωση των υπευθύνων κατάρτισης, εκπαιδευτικών και διαχειριστών των εκπαιδευτικών συστημάτων·
- τη δημιουργία "**χώρου eLearning στο Internet**" για να προωθηθεί η ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, μεταξύ των ιδρυμάτων υπευθύνων επιμόρφωσης, μεταξύ μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων και επίσης εγκάρσια σε αυτούς τους διάφορους τόπους εκμάθησης. Η επίτευξη αυτού του στόχου πρέπει να εξασφαλίσει καλύτερη πρόσβαση σε όλες τις μεθόδους που συνδέονται με τα νέα περιβάλλοντα εκμάθησης, τα οποία είναι υπό συνεχή εξέλιξη και βελτίωση. Βασίζεται τόσο σε εκπαιδευτικό υλικό που αναπτύσσεται ή είναι υπό ανάπτυξη στο πλαίσιο του προγράμματος Leonardo da Vinci, όσο και στο πλαίσιο του προγράμματος ΣΩΚΡΑΤΗΣ (ανοικτή και από απόσταση εκπαίδευση, Minerva)·
- την προώθηση της **απασχολησιμότητας** μέσω της ανάπτυξης ειδικεύσεων και προσόντων που συνδέονται με τη δημιουργία και τη χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών και αύξηση του δυναμικού της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης·
- την προώθηση της **προσωπικής ολοκλήρωσης και της δραστηριοποίησης** των σπουδάζοντων, μέσω της βελτίωσης της ποιότητας του υλικού των πολυμέσων και κατάλληλων τεχνολογιών, ώστε να δημιουργηθεί συνέργεια μεταξύ αυτόνομης εργασίας και ομαδικής εργασίας, το διάλογο με τον εκπαιδευτικό και τον υπεύθυνο κατάρτισης, την εποπτεία από απόσταση κλπ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όλοι οι ευρωπαίοι πολίτες πρέπει να εξοικειωθούν στο εγγύς μέλλον με τις νέες τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών, εάν επιθυμούν να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο σε μια κοινωνία που βασίζεται κάθε μέρα όλο και περισσότερο στη γνώση.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα στις 23 και 24 Μαρτίου 2000 κατανόησε τη σημασία της άμεσης δράσης και καθιστά προτεραιότητα την επίτευξη της ενσωμάτωσης αυτών των τεχνολογιών στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η πρωτοβουλία eLearning ανταποκρίνεται σε αυτή την πρόθεση και παροτρύνει να επικεντρωθούν τα κατάλληλα κοινοτικά προγράμματα και εργαλεία στην υλοποίηση ορισμένων στρατηγικών ενεργειών που δίνουν ευρωπαϊκή διάσταση και προστιθέμενη αξία στις τοπικές, περιφερειακές ή εθνικές πρωτοβουλίες.

Για να επιτευχθεί πλήρως η πρωτοβουλία πρέπει να συνοδευτεί με ισχυρή δέσμευση εκ μέρους των κρατών μελών, των περιφερειών και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και την ανάπτυξη κοινής προσέγγισης και ενεργειών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ώστε να προετοιμαστεί η εκπαίδευση και η κατάρτιση του αύριο.

Οι στόχοι της πρωτοβουλίας eLearning είναι ιδιαίτερα φιλόδοξοι. Απαιτούν από τα περισσότερα κράτη μέλη επιπλέον προσπάθειες. Εάν αυτοί οι στόχοι επιδιωχθούν και επιτευχθούν, θα δώσουν τη δυνατότητα στους ευρωπαίους πολίτες να λάβουν ενεργό μέρος στην οικοδόμηση της γενικότερης και πιο ενοποιημένης κοινωνίας στον κόσμο.